

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

עו א מיי פ"ד מהל' אכזה הל' ס סג עשין עד טו"ע ח"מ ט' רס טע"ז ב וטע"ז ד: ע"ה ב ג ד מיי שם הל' ו א סג שם טו"ע ח"מ ט' רס טע"ז א: ע"ה ה מיי שם הל' ט סג שם טו"ע ח"מ ט' רס טע"ז ד: ע"ה ו מיי פט"ז שם הל' ט ו זמ"מ סג שם טו"ע ח"מ ט' רס טע"ז ה: ע"ה ז מיי שם הל' ו סג שם טו"ע ח"מ ט' רס טע"ז ו: ע"ה ח מיי שם הל' ו סג שם טו"ע ח"מ ט' רס טע"ז ז: ע"ה ט מיי שם הל' ו סג שם טו"ע ח"מ ט' רס טע"ז ח: ע"ה י מיי שם הל' ו סג שם טו"ע ח"מ ט' רס טע"ז ט:

שנפלא משנים חייב להחזיר. אפילו אין צו סימן דאינו מתיאש לעולם ומיירי ששניהם נקשוה יחד קודם שצא זה ומלאה ולכן סבור דהאי שחזירו לקחה כשקשה עמו ואינו מתיאש לעולם שמחשבו יחזירנה לי כשאזיישנו כרבים ואוכיח לו שמאלו ולכן נמי אמרינן בסמוך אימור שותפי נינהו כיון שראינום מחפשינן יחד ומה שפירש"י מטעם יאוש שלא מדעת אין נראה דהא רבא סבר דהוי יאוש ומפרש בסמוך מילתיה דרב נחמן ואין סברא לומר דהדר ציה צתר דליתומת ומה שפירש נמי שישיעונו שבעת היסת קשה וכי ישיעונו בטענת ספק ומיחו י"ל דטוען צרי לפי שלא היה שם אחר כי אם הוא אף קשה דבימי צר קפרא עדיין לא נתקנה שבעת היסת ונראה לפרש שצלא שבעת אינו מתיאש לעולם כדפירשית: **א** אמרן אלא כי צית ביה שוה פרוטה לב' חד וחד. דהיינו כי ליכא שלש פרוטות אלא צ' דמה נפשי אף כרין להחזיר אם שלשתן שותפין אף כאלן כדי השצה לכל אחד ואם אינן שותפין האוצר יתיאש כי השנים יחזירו כל אחד על חבירו ואל"מ ויחשוש שמה שנים הם שותפין דאין חוששים זה את זה ולא מתיאשי ששניהם יטענו בטענת צרי לשלישי וכן צאיכא דלמרי אמאי קאמר הני שותפין נינהו וחד מנייהו אחיל מנתייה גצי חזריה נימא אימור שנים מהם הם שותפין ואין חושדין זה את זה ויאמרו ודאי שהשלישי לקחה וי"ל דודאי כי ליכא אלא שנים האחד יטען צרי לחזירו אבל כשיש שלשה לא יטענו טענת צרי לשלישי אפי' יהיו שנים מהן שותפין דנהי דאין חושדים זה את זה מ"מ סבור שהשומך לקחה לנצער עד זמן מרובה כדלמרי בסמוך דאי איכא שלש פרוטות דלינס מתיאשים סבורים שחזריהם מאלם ומעלים מהם להקניט ולנצר עד זמן מרובה ולצטוף יחזירנה ועי"ל דכיון ששלשה הולכין יחד אין לומר שותפין שנים מהם אלא או כולם שותפין או כל אחד ואחד לצדו:

רבינו חננאל

חייב להחזיר ולא מתיאש. נפל מתוך שלשה אין חייב להחזיר ודאי מתיאש וכו' ורבה פליג עליה בהא. אמר רבא סלע שנפלה מחבירו נטלה לפני יאוש עובר משום כל תגול ומשום השב תשיבם ומשום לא תוכל להתעלם אפי' דאהדרה למהרה לכתור יאוש איסורא כבר עברא והשתא מנהג הוא דיהיב ליה. נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה ולאחר יאוש נמלך לנוטלה עובר משום השב תשיבם. המתין עד שנתיאש הבעלים ונטלה אינו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם. אמר רבא מאן דחזא דנפל וזא אינו חייב להחזירו אפי' דחזיה דמיתו ארבוילי ומארבל וכו': **ב** מתני' מצא בחנות הרי אלו שלו. בין חיבה לחנוני הרי אלו לחנוני. לפני שולחני למוצאין בין כסא לשולחני הרי הן לשולחני. ורייק ר' אלעזר מרקתני בין כסא לשולחני הרי הן לשולחני הא על השולחן אפי' צוררין ומנחין הרי הן של מוצאין ותוב מרלא קתני סיפא מצא בחנות של שולחני הרי אלו שלו כדקתני רישא ש"מ אפי' על השולחן עצמו הרי הן למוצאין. לקח פירות או שילח לו חבירו פירות

שנפלא משנים חייב להחזיר. אפילו אין צו סימן דאינו מתיאש לעולם ומיירי ששניהם נקשוה יחד קודם שצא זה ומלאה ולכן סבור דהאי שחזירו לקחה כשקשה עמו ואינו מתיאש לעולם שמחשבו יחזירנה לי כשאזיישנו כרבים ואוכיח לו שמאלו ולכן נמי אמרינן בסמוך אימור שותפי נינהו כיון שראינום מחפשינן יחד ומה שפירש"י מטעם יאוש שלא מדעת אין נראה דהא רבא סבר דהוי יאוש ומפרש בסמוך מילתיה דרב נחמן ואין סברא לומר דהדר ציה צתר דליתומת ומה שפירש נמי שישיעונו שבעת היסת קשה וכי ישיעונו בטענת ספק ומיחו י"ל דטוען צרי לפי שלא היה שם אחר כי אם הוא אף קשה דבימי צר קפרא עדיין לא נתקנה שבעת היסת ונראה לפרש שצלא שבעת אינו מתיאש לעולם כדפירשית: **א** אמרן אלא כי צית ביה שוה פרוטה לב' חד וחד. דהיינו כי ליכא שלש פרוטות אלא צ' דמה נפשי אף כרין להחזיר אם שלשתן שותפין אף כאלן כדי השצה לכל אחד ואם אינן שותפין האוצר יתיאש כי השנים יחזירו כל אחד על חבירו ואל"מ ויחשוש שמה שנים הם שותפין דאין חוששים זה את זה ולא מתיאשי ששניהם יטענו בטענת צרי לשלישי וכן צאיכא דלמרי אמאי קאמר הני שותפין נינהו וחד מנייהו אחיל מנתייה גצי חזריה נימא אימור שנים מהם הם שותפין ואין חושדין זה את זה ויאמרו ודאי שהשלישי לקחה וי"ל דודאי כי ליכא אלא שנים האחד יטען צרי לחזירו אבל כשיש שלשה לא יטענו טענת צרי לשלישי אפי' יהיו שנים מהן שותפין דנהי דאין חושדים זה את זה מ"מ סבור שהשומך לקחה לנצער עד זמן מרובה כדלמרי בסמוך דאי איכא שלש פרוטות דלינס מתיאשים סבורים שחזריהם מאלם ומעלים מהם להקניט ולנצר עד זמן מרובה ולצטוף יחזירנה ועי"ל דכיון ששלשה הולכין יחד אין לומר שותפין שנים מהם אלא או כולם שותפין או כל אחד ואחד לצדו:

מתנה בעלמא הוא דיהיב ציה.

וא"מ והלא לאו דלא תגזול מקרי ניתק לנשה צפ' שילוח הקן (חולין דף קמא.) א"כ כיון דלענין גזילה לא מקרי מתנה גם השז משיבם למה לא תיקן וי"ל דלא קאי אלא על לאו דלא תוכל להתעלם שעבר שלא החזיר קודם יאוש: **א** אינו עובר אלא משום השב תשיבם. וצפ"ק דקדושין (דף לה.) ושם ד"ה מעקה דחשיב צדיקה אצדעה עשה שאין הזמן גרמא היינו בעינן שצכאן ואל"מ ואמאי ליכא לאו דלא תגזול אי משום דצדתיא אלא ליהייה הלא צכובש שזר שזרי איכא לאו כדלמרי צפרק אצדו נשך (לקמן דף סא.) ושם וי"ל דהתם כשמתכוין לגזול לא מתיאשו דבעלים והכא כבר מתיאשו: **א** פירי צורדין. רש"י ל"ג צורדין דלא היה צו סימן מכריז וי"ל דגריס ליה ומיירי דאיכא רוב עכו"ם מנזיים שם והם שלו ואל"מ דאיכא סימן דהלכה כר' שמעון צן אלעזר צהא:

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

נקיטנא ליה כו'. משצננא ליה שבעת היסת ולא מתיאש מיד כשמשמש ולא מלא ונמלא שצא ליד זה לפני יאוש והלכה כאציי: אי נקיטנא וכו'. ואינו יכול להשיעונו בטענת שמה שאין נצבעין בטענת שמה אלא אותן השוויין צמשהו ואלו נצבעים שלא בטענה כו' (שנועות דף מה.) וא"מ הא מקמי יאוש אחי ליהדי ואוקימנא^א הלכתא כאציי ציע"ל קג"ס הא אמרן דמעוה מדעד ידעד מיד כציי יאחך דלמרי אדס עשוי למשמע צביסו כו' (לעיל דף כא.): **א** אימור שותפי נינהו. צבלע זו ונאמניס זה על זה ואין האחד חושד את חבירו צחלקן ולכי מישמש צביסו ולא מלאה לא אייאש מימר אמר אחד מן השותפים מלאה ולנעריני הוא שותק ונמלא צכצבת ליד זה לפני יאוש צצת לידו והא אוקמינה כאציי הלכך אף ע"ג דסלע דצר שאין צו סימן הוא חייב להחזיר אצל כי אין צו שלש פרוטות מה נפשי אי שותפין הן צו אין כאלן משום השצת אצדעה ואם של אחד מהם הוא או של השניים נואשו ואמרו צצרכו זה גנב הוא והרי נשטט ואמר לא לקחתיו אחד מנס לקחו וגנבו מחבירו: **א** אימור שותפי נינהו. ומיהמני אדדידי ואין חושדין זה את זה ונמלאה שצצת ליד זה לפני יאוש: **ב** ראש פלע שנפלא. ולא גרסינן מנסיס: נעלה לפני יאוש. שלא שיהי כדי למשמע זה צביסו: **ע** עובר משום השז צביסס. לא תגזול לא שייך אלא צבעת נטילה כמו ויגזול את החנית מיד המצרי (שנואל צ כג.) כדלמרי צצבא קמא (עט.). לא תוכל להתעלם אינה אצדעה אלא לצובש את עיניו ונמנע מלהליל הלכך הנוטלה על מנת להחזיר ולאחר יאוש נתכוין לגזולה אין כאלן מתעלם. אצל השז משיבם איכא משנטל עד שישיבנה: **ה** המפיץ לה כו'. שצעה שראיה אותה ולא נטלה להחזירה: **ו** עובר צלא סוכל להפעלם. שהרי העלים עיניו: **ז** חלשא. צין החולות: **ח** ארנלא. כצרה: **ט** מתני' מלא צמות הרי אלו שלו. צדצר שאין צו סימן קאי דההוא דנפל מיניה מיאש שהכל נכנסים לשם: **י** צין הפיכה. שהחנוני יושז לפניו ותמיד נוטל ממנה ונותן לפניו ומוכר ומעוה שנותנין לו נותן וליצדעה ולא נפל שזם דצר אלא מיד חנוני: **יא** שולחני. מחליף מעוה ונותן מטבעותיו צשולחן שלפניו והצאין להחליף אף הן נותנין שם מעותיהן: הרי אלו שלו. דלמרינן מן הצאין נפלו שהרי השולחן מפסיק צין שולחני למעוה שנמלא ואם מן השולחני נפלו היה להם להמלא צינו לכסא שהשולחן מונח עליו: הלוקה פירוס מחזירו. מפרש בגמרא: ואם היו צורדין. הוי סימן או קשר או מנין צצבה: **ג** אמר רבי אלעזר אפילו מונחין על גבי שולחן. נראה צעייני דלא גרסינן צורדין: לפני. משמע על גבי קרקע: לפני על גבי שולחן. של שולחני וכו"ש

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

צין הכסא ולשולחני: אי נמי. רישא מלא צמות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן צמשמע: בלוקח

א) עיי' תוס' צ"ק סו: ד"ה רבא. ב) גירסת ה"מ ונעלה עובר משום טו"ע ח"מ ט' רס טע"ז ד"ה עובר. ג) ז"ל ואמר וכו' בר"ק ודל"ש. ד) עיי' מדרש ע"ב. זכיות כה. וז"ל. ח) עיי' ר"ק ודל"ש גרסאות אחרות ועיי' רש"י. ט) לעיל כ"ג. י) ז"ל למוכה. רש"י.

תורה אור השלם

1 לא תעשק את רעך ולא תגזול לא תלין פעולת שביד אתך עד יבקרא יט ג 2 לא תראה את שור אדורך או את שוץ בדיחיה ודתעלמות מהם קשב תשיבם לאדורך:

דברים כב א וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת אדורך אשר האבד ממנו ונצאקתה לא תוכל להחזירם. דברים כב א

הגהות הב"ח

א) גמ' ה"ו נמי נפיל מאלים אמתיה: (ב) שם לתני על גבי שלחן אי נמי:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ומשכחנא. אומות נא ממלת ומשכחנא מוקפסי: [ב] רש"י ד"ה א"י נימי צבישא. י"ב והרמב"ם מפרש דקאי על סיפא צין הכסא כו' ליתני צשולחנות כו' ועהג"א (ועמ"ס רבינו בחיי"מ טו' רס ט"ק פ"ו טו):

מוסף רש"י

אלא מהא ליכא למשמע מיניה. דודאי למתני לאו טילה דוקא, אלא מצא מנייהו דוקא, או רישא או סיפא, ומנא אריך אלו ההוא ולא ידעין הו מנייהו דוקא דנגמרי מניה (שבת קכא.)